

UCHWAŁA
SENATU RZECZYPOSPOLITEJ POLSKIEJ

z dnia 17 czerwca 2021 r.

w sprawie upamiętnienia ofiar wywózek na Syberię w 80. rocznicę czwartej deportacji

Na przełomie maja i czerwca 1941 r. miała miejsce czwarta, ostatnia deportacja ludności polskiej w głąb Związku Sowieckiego, między innymi na Syberię. Przeprowadzone w tak dużym zakresie, w latach 1940–1941 przez ówczesne władze sowieckie masowe wywózki, z których pierwsza miała miejsce 10 lutego 1940 r., były bezprecedensowym wydarzeniem na skalę światową. Deportacje były wynikiem zajęcia we wrześniu 1939 r. blisko połowy terytorium Polski przez Związek Sowiecki i efektem działań reżimu stalinowskiego skierowanych przeciwko narodowi polskiemu, między innymi w odwecie za wojnę polsko-bolszewicką w latach 1919–1921.

Deportowano kilkaset tysięcy Polaków. Wielu z nich nie przeżyło samego transportu, którego warunki były bardzo trudne, a śmiertelność wyniosła ok. 10%. Wielu Polaków na samej Syberii zmarło z głodu, zimna, chorób i wyczerpania spowodowanego pracą fizyczną ponad siły. Dopiero podpisanie 30 lipca 1941 r. w Londynie przez Władysława Sikorskiego umowy z Iwanem Majskim i ogłoszenie w sierpniu 1941 r. amnestii wobec zesłanych dały deportowanym oraz polskim więźniom gułagów prawną możliwość utworzenia w 1942 r. Polskich Sił Zbrojnych pod dowództwem gen. Władysława Andersa. Uratowano w ten sposób ok. 120 tysięcy żołnierzy i cywilów.

Pomimo tego, że od ostatniej deportacji minęło 80 lat, skutki dla rodzin nią dotkniętych trwają do dzisiaj, a wiele osób polskiego pochodzenia nadal żyje na terenie byłego Związku Sowieckiego. Senat Rzeczypospolitej Polskiej wyraża przekonanie o możliwości ich powrotu do Macierzy.

Senat Rzeczypospolitej Polskiej oddaje cześć i składa hołd wszystkim ofiarom represji sowieckich, w szczególności deportowanym.

Uchwała podlega ogłoszeniu w Dzienniku Urzędowym Rzeczypospolitej Polskiej „Monitor Polski”.

MARSZAŁEK SENATU

Tomasz GRODZKI